

همه جوامع در روشنگری سهم داشته‌اند/ پیام اصلی روشنگری

استاد فلسفه دانشگاه نتردام و فیلسوف سیاسی معاصر با اشاره به اینکه به تعبیر کانت روشنگری به معنای بیداری انسان از خودفریبی و نابالغی است، گفت: در روشنگری خواست مردم به این بود که باید نسبت به زندگی خود احساس مسئولیت داشته باشند.

استاد فلسفه دانشگاه نتردام و فیلسوف سیاسی معاصر با اشاره به اینکه به تعبیر کانت روشنگری به معنای بیداری انسان از خودفریبی و نابالغی است، گفت: در روشنگری خواست مردم به این بود که باید نسبت به زندگی خود احساس مسئولیت داشته باشند.

به گزارش خبرنگار مهر، عصر روشنگری یا عصر خرد که نمود آنرا در قرون 17 و 18 و 19 میلادی در غرب شاهد هستیم واکنش فرهنگ غربی به قرون وسطی تلقی می‌شود. از اینرو برخی معتقد هستند جنبش روشنگری جنبشی سکولار است.

برخی متفکران چون هابرماس اعتقاد دارند که همه در روشنگری سهم داشته‌اند. بر این اساس این پرسش مطرح است که فرهنگهای غیر غربی و البته شاید نه همه آنها در آماده‌سازی بسترهای فکری چنین جنبشی چه نقشی داشته‌اند.

پروفسور فرد دال‌مایر استاد فلسفه دانشگاه نتردام آمریکا و فیلسوف سیاسی معاصر در خصوص این موضوع که آیا می‌توان برای فرهنگهای غیر غربی در روشنگری قرن 17 نقشی قائل شد؛ مطابق آنچه هابرماس می‌گوید که همه در روشنگری نقش داشته‌اند به خبرنگار مهر گفت: روشنگری پدیده‌ای تماماً و صرفاً غربی نیست.

وی افزود: این پدیده مشارکت همه افراد انسانی را در خود داشت. بر این اساس هابرماس درست می‌گوید که همه در روشنگری مشارکت داشته‌اند.

دال‌مایر در ادامه یادآور شد: یکی از تعاریف کامل در خصوص روشنگری توسط کانت بیان شده است. کانت معتقد بود که روشنگری به معنای بیداری انسان از خودفریبی و نابالغی است.

مؤلف "هگل: مدرنیته و سیاست" در ادامه تأکید کرد: این جنبش به معنای بیداری مردم از سلطه کلیسا و سلطه سیاسی آن بود که با تفسیری خاص از مسیحیت دوران سیاهی را به وجود آورده بود و مردم را سرکوب کرده بود.

وی تأکید کرد: این جنبش تمایل و اراده مردم به این بود که باید نسبت به زندگی خود احساس مسئولیت داشته باشند.

مؤلف "شهر و عمل: کاربردهای آن در نظریه سیاسی معاصر" تأکید کرد: در واقع روشنگری پدیده بسیار مهمی برای مردم همه فرهنگها و کشورهاست. البته ممکن است جزئیات این فرایند و اینکه چگونه یک فرهنگی این فرایند را طی کرده و می‌کند متفاوت باشد.

دال مایر در پایان تصریح کرد: در برخی فرهنگها روشنگری به معنای "گریز و رهایی" از اسارت و بندگی تعریف و تعبیر شده است. در این فرهنگها روشنگری به مثابه غلبه و سیطره بر "جهل" نگریسته شده است.

.....

گفتگو از جواد حیران‌نیا